

Unió General de Treballadors
de Catalunya

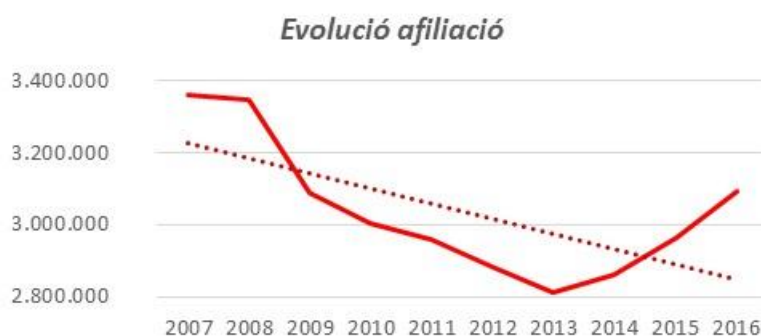
Ombres de la recuperació de l'ocupació i la contractació a Catalunya

Agost 2016

Catalunya arrossega un important dèficit d'ocupació

Durant el primer semestre del 2016, a Catalunya s'han creat gairebé 130.000 nous llocs de treball, arribant a poc més de 3 milions el nombre de treballadors. Malgrat que aquesta dada sembli quantiosa -i n'és si la comparem amb la dels darrers anys-, el cert és que encara ens trobem lluny dels nivells assolits abans de la crisi econòmica (amb més de 3.300.000 llocs de treball). Tot i que el 2013, l'ocupació va tocar fons i se situa com un any d'inflexió en l'evolució, la tendència de l'evolució demostra que **l'ocupació no es recupera i que seguim arrossegant un important dèficit d'ocupació**.

Com es reparteix aquesta ocupació?

Del total de llocs de treball existents, el 82,27% (2.544.281) són per compte d'altri (règim general) i la resta, el 17,72% (548.227) són per compte propi (règim d'autònoms).

Anys	Règim General	RETA	Total RG + Aut
2007	2.787.298	575.234	3.362.532
2008	2.752.254	594.919	3.347.173
2009	2.528.055	560.141	3.088.196
2010	2.460.328	544.437	3.004.765
2011	2.421.993	536.735	2.958.728
2012	2.355.327	528.235	2.883.562
2013	2.291.668	520.404	2.812.072
2014	2.330.090	530.587	2.860.677
2015	2.421.452	541.579	2.963.031
2016	2.544.281	548.227	3.092.508

Dades juny

Falsos i precaris autònoms

En aquest primer semestre de l'any, **l'afiliació al règim general ha recuperat un 5%** de la seva ocupació respecte al mateix període de l'any anterior. En canvi, **el règim d'autònoms només recupera un 1%**.

Les dades inciten a pensar que aquest col·lectiu és més vulnerable a les volatilitats del mercat. **La manca de confiança i les incerteses frenen la creació de nous llocs de treball per compte propi "voluntari"**.

La “cara fosca” d’aquest col·lectiu són els anomenats “falsos autònoms”, i la seva poca estabilitat. La UGT de Catalunya ha denunciat que el **30% dels autònoms dependents haurien d’estar donats d’alta com a treballadors per compte d’altri** i que el **20% dels autònoms registrats al mes de juny han abandonat la seva activitat laboral abans dels 3 anys**, el que suposa un alt percentatge de destrucció d’ocupació autònoma.

Una economia basada només en serveis

L’economia catalana tendeix, cada vegada més, a basar-se en el sector serveis. Durant el primer semestre de l’any, **8 de cada 10 nous llocs de treball creats s’han concentrat en aquest sector** (1.985.356 afiliacions).

Ocupació per sectors d’activitat

Sector	Juny 2007	Juny 2015	Juny 2016
Total	2.787.298	2.421.452	2.524.043
Agricultura	14.354	8.615	8.906
Indústria	553.979	403.856	414.740
Construcció	291.741	107.265	115.041
Serveis	1.927.224	1.901.716	1.985.356

Aquesta terciarització va en detriment de la pròpia economia del país, ja que les activitats englobades en aquest sector s’associen, en moltes ocasions i merescudament, a la **precarietat laboral**.

Els serveis són l’únic sector que ha aconseguit “sortir de la crisi”, ja que la resta de sectors – comparant amb dades 2007- presenten valors negatius pel que fa a la creació de nous llocs de treball. **La indústria que suposava el 20% del total de llocs de treball (553.979 afiliacions) al 2007, enguany només en suposa el 16% (414.740 afiliacions)**.

Durant el primer semestre de l’any, les activitats econòmiques amb més ocupació (òbviament corresponents al sector serveis) han estat les següents:

Activitats econòmiques amb més ocupació

Activitats	Juny 2016
Comerç engròs, exc. vehicles motor	164.573
Comerç detall, exc. vehicles motor	248.924
Serveis de menjar i begudes	160.487
Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	179.007
Activitats sanitàries	157.197

Més de la meitat dels llocs de treball (1.317.961 afiliacions) **es concentren en només 10 d’un total de 88 activitats econòmiques**. De fet, les cinc activitats econòmiques de l’anterior taula (910.188 afiliacions), representen per si mateixes el 36% del total de llocs de treball.

A continuació detallarem les activitats que més llocs de treball han generat i les que més llocs de treball han destruït, respecte als sis primers mesos de l’any 2015:

Activitats on més llocs s'han generat (comparant amb I semestre 2015)

Activitats econòmiques	Juny 2016	Juny 2015	Diferència
Serveis de menjar i begudes	160.487	151.369	9.118
Comerç detall, exc. vehicles motor	248.924	240.951	7.973
Serveis de tecnologies de la informació	47.906	41.844	6.062
Activitats relacionades amb l'ocupació	53.789	48.406	5.383
Activitats sanitàries	157.197	151.834	5.363
Activitats administratives d'oficina	52.141	46.923	5.218
Activitats especialitzades construcció	69.276	64.115	5.161
Activitats de seguretat i investigació	17.793	13.975	3.818
Serveis socials amb allotjament	46.154	42.644	3.510
Serveis d'allotjament	54.542	51.100	3.442

Cal fixar-nos també en què els llocs de treball generats per ETT's (activitats relacionades amb l'ocupació) creixen un 10%. L'ocupació que mes a mes generen les ETT's no para de créixer, i se situa entre les 5 activitats amb més afiliacions del primer semestre de 2016, si les comparem amb el 2015. Un pas més en la temporalitat de l'ocupació del país.

Activitats on més llocs de treball s'han destruït (comparant amb I semestre 2015)

Activitats econòmiques	Juny 2016	Juny 2015	Diferència
Mediació financera	35.874	37.040	- 1.166
Edició	10.482	11.592	- 1.110
Activitats de lloguer	13.667	14.235	- 568
Fabricació de begudes	8.479	8.936	- 457
Assegurances i fons pensions	10.579	10.964	- 385

L'ocupació es concentra en activitats amb sous més baixos

La terciarització del mercat laboral té un efecte directe en els sous que cobren les persones treballadores. Les últimes dades sobre sous¹, estableixen que el sou mig va ser de 24.253,73 euros bruts l'any per persona treballadora. Per damunt d'aquesta mitjana **se situen els sous de la indústria i la construcció**, amb salaris de 28.897,03 euros i 25.864,15 euros, respectivament. En canvi, **el sou del sector serveis se situa per sota del sou mig, concretament en 23.056,21 euros.**

La destrucció d'ocupació en els sectors de la indústria i la construcció i el consegüent augment de l'ocupació al sector serveis provoca que el número de treballadors i treballadores que es situen per sobre el sou mitjà hagi caigut amb força.

¹ Les últimes dades sobre sous corresponen a la última enquesta d'estructura salarial publicada per l'INE al 2013.

Notes d'ocupació al territori

Barcelona

La província de Barcelona encapçala la llista d'afiliació, ja que concentra el 76.2% del total de nous llocs creats (1.923.453 afiliacions) durant el primer semestre d'enguany. D'aquests, com la tendència general, 8 de cada 10 noves afiliacions corresponen al sector serveis.

Girona

Girona és la província on menys llocs de treball s'han destruït en aquests anys de crisi econòmica. Concretament, només s'han perdut, respecte el 2007, un 1,5% de llocs de treball (3.661 afiliacions menys).

Lleida

Lleida és la província amb un creixement de l'ocupació més lent. Respecte el 2015, només s'han creat 3.169 nous llocs de treball (suposa un increment del 2,5%) però cal tenir en compte que també és la província on més llocs de treball s'han perdut durant la crisi. Des del 2007 s'han destruït més d'un 10% de llocs de treball (més de 13.000 afiliacions menys durant el primer semestre d'enguany).

Tarragona

L'afiliació al sector de la indústria suposa a Tarragona un 18% (41.714 llocs de treball), situant aquest sector i la comarca per damunt de les altres províncies catalanes (a Barcelona, per exemple, la indústria només suposa el 16%).

Juny 2016	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Total	1.923.453	241.823	127.583	231.184
Agricultura	2.701	1.359	3.232	1.614
Indústria	308.598	43.046	21.382	41.714
Construcció	78.434	14.842	8.503	13.262
Serveis	1.533.720	182.576	94.466	174.594

Període	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Juny 2016	1.923.453	241.823	127.583	231.184
Juny 2015	1.844.610	231.550	124.414	220.878
Juny 2007	2.096.043	245.484	140.747	245.454
Dif. 16-15	78.843	10.273	3.169	10.306
Dif. 16-07	- 172.590	- 3.661	- 13.164	- 14.270
% 16-15	4,1%	4,2%	2,5%	4,5%
% 16-07	-9,0%	-1,5%	-10,3%	-6,2%

Per comarques, aquest és el detall d'afiliacions:

Comarca	Juny 2007	Juny 2015	Juny 2016	Dif 16-07	Dif 16-07
Alt Camp	15.603	13.613	13.926	313	- 1.677
Alt Empordà	41.946	35.244	36.561	1.317	- 5.385
Alt Penedès	35.219	27.459	29.006	1.547	- 6.213
Alt Urgell	4.937	3.908	4.127	219	- 810
Alta Ribagorça	1.073	684	767	83	- 306
Anoia	30.386	23.134	24.148	1.014	- 6.238
Bages	58.247	48.818	50.643	1.825	- 7.604
Baix Camp	57.734	47.708	50.260	2.552	- 7.474
Baix Ebre	21.757	16.054	16.483	429	- 5.274
Baix Empordà	39.904	34.764	35.651	887	- 4.253
Baix Llobregat	244.354	217.821	226.621	8.800	- 17.733
Baix Penedès	21.769	16.712	17.811	1.099	- 3.958
Barcelonès	1.108.492	991.791	1.031.744	39.953	- 76.748
Berguedà	9.554	7.318	7.635	317	- 1.919
Cerdanya	4.784	3.995	4.675	680	- 109
Conca de Barbe	6.747	5.341	5.536	195	- 1.211
Garraf	30.465	23.275	24.706	1.431	- 5.759
Garrigues	4.199	3.141	3.153	12	- 1.046
Garrotxa	17.716	16.971	17.746	775	30
Gironès	92.497	79.576	83.281	3.705	- 9.216
Maresme	99.509	87.585	90.113	2.528	- 9.396
Montsià	16.343	11.945	12.621	676	- 3.722
Noguera	8.620	7.958	7.899	59	- 721
Osona	47.857	44.133	46.906	2.773	- 951
Pallars Jussà	2.888	2.386	2.404	18	- 484
Pallars Sobirà	1.754	1.359	1.492	133	- 262
Pla d'Urgell	10.814	8.941	9.112	171	- 1.702
Pla de l'Estany	9.496	8.836	9.314	478	- 182
Priorat	1.408	1.172	1.256	84	- 152
Ribera d'Ebre	4.439	3.433	3.418	15	- 1.021
Ripollès	8.128	7.412	7.542	130	- 586
Segarra	7.570	7.248	7.487	239	- 83
Segrià	81.717	74.142	75.978	1.836	- 5.739
Selva	52.206	45.141	47.317	2.176	- 4.889
Solsonès	4.509	3.218	3.349	131	- 1.160
Tarragonès	116.993	103.462	108.423	4.961	- 8.570
Terra Alta	1.818	1.403	1.418	15	- 400
Urgell	10.481	8.414	8.656	242	- 1.825
Val d'Aran	3.239	2.399	2.538	139	- 701
Vallès Occident	328.924	273.304	286.295	12.991	- 42.629
Vallès Oriental	120.757	100.055	105.734	5.679	- 15.023

Més contractes, però cada cop més precaris

És cert, les dades així ho corroboren. Durant els 6 primers mesos d'enguany, s'han signat gairebé un milió i mig de contractes, el que suposa un lent creixement respecte als anteriors anys. Si comparem amb el primer semestre de 2015, període durant el qual es van celebrar 1.308.929 contractes, la contractació s'ha incrementat gairebé un 10%. En canvi, si fem la comparativa amb els 6 primers mesos del 2007 (any anterior a la crisi), només suposa un tímid increment de l'1,6% (es van signar 1.412.992 contractes).

Ara bé, també és cert **que el nostre mercat de treball s'està degradant i evolucionant cap a la continua i constant precarietat: la contractació es troba enquistada** i ja fa anys que des de la UGT de Catalunya denunciem aquesta situació i intentem posar-hi remei, però els atacs continus que reben treballadors i treballadores, sobretot amb l'aprovació de la última Reforma Laboral – entre d'altres-, no ho fan pas fàcil.

Contractació	I sem 2007	I sem 2015	I sem 2016	Diferència 2016-2015	%	Diferència 2016-2007	%
Temporal	1.160.668	1.144.869	1.246.933	102.064	8,9%	86.265	6,9%
Indefinida	252.324	164.060	189.570	25.510	15,5%	- 62.754	-33,1%
TOTAL	1.412.992	1.308.929	1.436.503	127.574	9,7%	23.511	1,6%

La temporalitat i la precarietat, aspectes associats a la contractació del nostre país

La nova contractació que es genera a Catalunya és bàsicament temporal. Com ja és habitual, **8 de cada 10 nous contractes són temporals**. D'aquesta manera, **la contractació indefinida s'ha convertit en una pràctica molt residual, només el 13,2%** del total de contractes subscrits són de durada indefinida (189.570 contractes) i **els contractes temporals suposen un 86,8%** de la totalitat (més d'1.200.000 contractes).

Des de fa anys, la contractació indefinida al nostre país és residual; ara bé, abans de la crisi, **durant els sis primers mesos del 2007, els contractes indefinits representaven gairebé un 18% del total** de contractació; en canvi, **durant el 2016 només representen el 13,2%**. Aquestes dades demostren que les coses no s'estan fent gens bé i que aquesta no és la sortida de la crisi que necessitem, perquè la qualitat dels contractes i de l'ocupació se'n veu ressentida.

Contractació	I sem 2007	%	I sem 2015	%	I sem 2016	%
Temporal	1.160.668	82,1%	1.144.869	87,5%	1.246.933	86,8%
Indefinida	252.324	17,9%	164.060	12,5%	189.570	13,2%
TOTAL	1.412.992	100%	1.308.929	100%	1.436.503	100%

6 de cada 10 contractes temporals tenen una durada inferior als 3 mesos

La durada dels contractes temporals (que, recordem, ja representen el 86,8% del total) s'està reduint, generant i fomentant encara més la precarietat del mercat laboral català.

Durant el primer semestre del 2016, el **55,7% de tots els contractes temporals han tingut una durada inferior als 3 mesos (694.923 contractes)**, però atenció! D'aquests, el **65% han tingut una durada inferior al mes (448.452 contractes)**. És a dir, el **36,20% dels contractes temporals fets en el primer semestre de 2016 han tingut una durada màxima d'un mes**.

La reducció de la durada dels contractes temporals s'ha vist agreujada amb la crisi econòmica. Al 2007, els contractes temporals inferiors als 3 mesos representaven el 42,3% (491.337 contractes), xifra molt alta però que encara quedava lluny del 55,7% que representen ara.

Durada	I sem 2007	%	I sem 2015	%	I sem 2016	%
< 3 mesos	491.337	42,3%	584.052	51,0%	694.923	55,7%
3 a 6 mesos	185.493	16,0%	125.035	10,9%	135.505	10,9%
6 a 12 mesos	40.588	3,5%	32.981	2,9%	34.533	2,8%
12 a 18 mesos	923	0,1%	635	0,1%	722	0,1%
18 a 24 mesos	7.719	0,7%	5.030	0,4%	6.130	0,5%
Indeterminada	434.608	37,4%	397.136	34,7%	375.369	30,1%

Aquestes xifres lliguen amb les darreres dades de l'informe de rotació presentat pel Departament de Treball². Aquest estudi recull que **el 42.3% de les persones contractades a Catalunya han signat com a mínim 2 contractes de treball durant l'any**. Per tant, el que coneixem com a **índex de rotació**³ segueix la tendència a l'alça dels últims anys i se situa en el **2.45**.

De l'informe presentat, podem extreure els següents "Perfils de rotació":

- La rotació laboral ha crescut més entre els homes que entre les **dones**, però les dones continuen mostrant un nivell de rotació superior.
- El col·lectiu de **25 a 44 anys** presenta el major índex de rotació laboral (2.49), l'únic que supera la mitjana catalana.
- Els que més roten són **universitaris de primer cicle**.

²**Informe Rotació laboral a Catalunya. Any 2015** – Data d'actualització: 16/02/2016. Observatori d'Empresa i Ocupació.

³**Índex de rotació**: indicador que mesura la mitjana de contractes que acumulen les persones que han estat contractades durant l'any de referència i dóna informació sobre la intensitat de la rotació.

- *La rotació és més elevada entre els professionals de la salut, els treballadors que tenen cura de les persones i serveis de salut i els tècnics sanitaris i professionals de teràpies alternatives.*
- *El sector **serveis** és el que presenta un major índex de rotació laboral (2.55).*

Sectorialment, la construcció no aixeca el cap

Com ja s'ha dit, durant aquest primer semestre, s'han celebrat més contractes que en períodes anteriors (fins i tot, si comparem la xifra amb el període de 2007, any que utilitzem com a referència). En aquest cas, però, el sector de la construcció segueix "tocat".

Al nostre país, el sector de la construcció –abans de la crisi- havia assolit uns paràmetres desorbitats que tampoc eren massa normals. Partint d'aquesta base, però, les dades de contractació confirmen que el sector no remunta l'esclat de la bombolla immobiliària.

Durant els anys que ha durat la crisi, el sector de la construcció ha deixat de celebrar més de 111.000 contractes, el que suposa un decrement de gairebé el 62% de contractes subscrits.

Amb motiu d'aquesta important destrucció d'ocupació en aquest sector, i fruit del consens social, es va signar el passat mes de juny, el "*Manifest per l'ocupació, cal recuperar la construcció*" que alerta de la situació i conclou com a essencial una estratègia clara de recuperació de la inversió pública en infraestructures per recuperar i impulsar l'economia del país.

Activitat	I sem 2007	I sem 2015	I sem 2016	Diferència 2016-2015	%	Diferència 2016-2007	%
Agricultura	20.375	33.758	34.681	923	2,7%	14.306	70,2%
Indústria	117.013	176.673	194.407	17.734	10,0%	77.394	66,1%
Construcció	179.297	66.377	68.258	1.881	2,8%	- 111.039	-61,9%
Serveis	1.096.307	1.032.121	1.139.157	107.036	10,4%	42.850	3,9%

Notes de contractació al territori

Barcelona

El 75% de tots els contractes celebrats a Catalunya durant el primer semestre del 2016 (1.073.607 contractes) s'han signat a la província de Barcelona. D'aquests, el 86% són temporals (926.419) i només el 13% són indefinits (147.188).

Girona

La província de Girona liderava, fa uns anys, la llista de contractació indefinida. Al 2007, la contractació indefinida de les terres gironines representava el 21% del total de la contractació (187.291 contractes). Des de llavors, **la contractació indefinida ha caigut un 27% fins a arribar a tant sols 19.497 contractes indefinits que suposen només el 14% de total de contractes.**

Lleida

Lleida es caracteritza per tenir **poca contractació i molt temporal**. En aquesta província només s'han signat **el 6% del total de contractes celebrats a Catalunya** (79.331 contractes) i **el 90.4% són de caràcter temporal**, així que Lleida lidera la temporalitat del país.

Tarragona

A Tarragona s'han celebrat més de 140.000 contractes (suposa el 10% del total de contractació del país). D'aquests, gairebé el 90% són temporals (132.312 contractes) i només el 10% són indefinits (14.993 contractes).

I sem 2007	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Indefinits	187.291	26.655	12.324	26.054	17,6%	21,0%	16,5%	17,3%
Temporals	873.856	100.037	62.584	124.191	82,4%	79,0%	83,5%	82,7%
TOTAL	1.061.147	126.692	74.908	150.245	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

I sem 2015	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Indefinits	127.214	16.782	7.231	12.833	13,0%	13,5%	9,5%	9,8%
Temporals	850.343	107.273	68.641	118.612	87,0%	86,5%	90,5%	90,2%
TOTAL	977.557	124.055	75.872	131.445	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

I sem 2016	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona
Indefinits	147.188	19.497	7.643	14.993	13,7%	14,3%	9,6%	10,2%
Temporals	926.419	116.763	71.688	132.312	86,3%	85,7%	90,4%	89,8%
TOTAL	1.073.607	136.260	79.331	147.305	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Per comarques, aquest és el detall de contractacions:

Contractació juny 2016

Comarca	Total	Indefinit	Temporal	Comarca	Total	Indefinit	Temporal
Alt Camp	11.463	865	10.598	Montsià	9.811	938	8.873
Alt Empordà	20.444	3.981	16.463	Noguera	4.493	583	3.910
Alt Penedès	18.524	1.901	16.623	Osona	20.367	3.221	17.146
Alt Urgell	2.564	272	2.292	Pallars Jussà	993	119	874
Alta Ribagorça	752	40	712	Pallars Sobirà	2.027	135	1.892
Anoia	16.217	1.581	14.636	Pla d'Urgell	6.312	654	5.658
Bages	30.475	3.635	26.840	Pla de l'Estany	7.138	801	6.337
Baix Camp	26.105	3.020	23.085	Priorat	1.757	113	1.644
Baix Ebre	11.792	1.009	10.783	Ribera d'Ebre	4.968	245	4.723
Baix Empordà	24.214	3.698	20.516	Ripollès	2.777	460	2.317
Baix Llobregat	127.694	16.381	111.313	Segarra	2.209	362	1.847
Baix Penedès	12.514	1.352	11.162	Segrià	48.782	4.185	44.597
Barcelonès	566.988	79.904	487.084	Selva	32.208	4.023	28.185
Berguedà	5.050	538	4.512	Solsonès	1.455	225	1.230
Cerdanya	2.779	498	2.281	Tarragonès	56.514	6.497	50.017
Conca de Barberà	7.013	241	6.772	Terra Alta	998	98	900
Garraf	23.056	2.269	20.787	Urgell	4.586	611	3.975
Garrigues	2.001	229	1.772	Val d'Aran	2.608	166	2.442
Garrotxa	8.841	1.369	7.472	Vallès Occidental	148.563	21.929	126.634
Gironès	38.208	4.692	33.516	Vallès Oriental	69.989	8.422	61.567
Maresme	49.817	7.852	41.965	Moianès	1.437	207	1.230

Conclusions i reivindicacions de la UGT de Catalunya

- ✓ Exigim la derogació de la reforma laboral per ser ineficaç pel que fa la creació d'ocupació estable i de qualitat, i per afavorir la contractació temporal i sense drets. La reforma afavoreix la prioritat d'aplicació dels convenis d'empresa sobre els convenis sectorials, el que provoca l'aparició d'empreses multiserveis que ofereixen uns contractes d'alta rotació i amb unes condicions salarials entre un 30 i un 50% inferiors a les del sector.
- ✓ Exigim una regulació més exhaustiva de la relació entre el treballador autònom i les empreses per tal d'evitar els 'falsos autònoms' que es veuen obligats a ser-ne si volen seguir treballant per a l'empresa.
- ✓ Exigim polítiques concretes per potenciar la creació d'ocupació en sectors més estables i amb ocupació de major qualitat, com és el cas de la indústria. Ni podem ni hem de resignar-nos a ser un país de serveis, ni que els treballs de les empreses pateixin una subcontractació en cadena que acaba convertint els llocs de treball estables i de qualitat en ocupació de prestació de serveis precaris i inestables.
- ✓ Exigim mesures que potenciïn la creació de contractes indefinits, però no únicament basada en bonificacions a les quotes de la seguretat social, que només contribueixen a continuar amb l'espoli de la caixa de la seguretat social. Mesures com les ajudes finalistes per a la millora de la competitivitat, la investigació i el desenvolupament d'aquelles empreses que tinguin menys contractes temporals.